

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลินทร์ พินิจภูวดล. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก : สิทธิเด็กในประเทศไทย. ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการณ์อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กภาคใต้. มีนาคม 2538.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน. และศูนย์สิทธิเด็กเอเชียเนืท. สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. ฉบับที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2540.

คณิต ณ นคร. กฎหมายอาญาภาคความผิด. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

จันทมาศ ชื่นบุญ. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.

บุญเพราะ แสงเทียน. คำบรรยายกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน LAW OF JUVENILE DELINQUENCY. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.)

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 พ.ศ. 2515.

ประธาน วัฒนวาณิช. การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดในประเทศไทย : แนวทางกฎหมายและสังคม. รัฐสภาสาร ฉบับที่ 9 ปีที่ 38 (กันยายน 2533) : 12.

ประธาน วัฒนวาณิช. กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและกระบวนกฤษฎีธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพริก, 2530.

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534.

พระราชบัญญัติให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. 2520.

พรรณพิมล หล่อตระกูล. สถาบันจิตวิทยา. สัมภาษณ์ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546.

วัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล. มาตรการการปฏิบัติต่อเด็กที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตาม
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กภาคใต้.
มีนาคม 2538.

วัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล. มาตรฐานการปฏิบัติต่อเด็กที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตาม
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. วารสารบทบัญญัติ 53 (ธันวาคม 2540) : 116-122.

วัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล. กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็ก : อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. วารสาร
กฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10 (ตุลาคม 2543) : 188-189.

ศศิธร ไพฑูถูล. นักจิตวิทยา หน่วยจิตเวชเด็ก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลศิริราช สัมภาษณ์ วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2546.

เสริน ปุณณะทิตานนท์. การกระทำผิดในสังคม : สังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยง
เบน. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

หยุด แสงอุทัย. กฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2540.

ภาษาอังกฤษ

A.N. Schore. Attachment and the regulation of the right brain. Attachment and Human
Development 2(1). 2000.

[http://www.ammesly.org/Right for all](http://www.ammesly.org/Right%20for%20all)

<http://www.azbar.org/foundation/sb1446/jprocess.htm>

<http://www.azbar.org/foundation/sb1446/frcontents.htm>

<http://www.supreme.state.az.us/jjsd/default.htm>

Buchanan, A. Cycles of Child Maltreatment: facts, Fallacies and Interventions. Wiley:
Chichester, 1996.

Clemens Bartollas. Juvenile Delinquency. United states of America : John Wiley and
Sons, 1996.

D.P. Farrington. " Childhood aggression and adult violence: early precursors and later-life outcomes." In D.P. Pepler and K.H. Rubin (eds.). The development and treatment of childhood aggression. Erlbaum: Hillsdale, 1991.

Emens Bartollas. Juvenile Delinquency. United states of America : John Wiley and Sons, 1996.

Hansard, HL Deb. The order of the list has been changed for our purposes from an alphabetical list to one arranged according to age. vol 564, col WA 82, 1995.

Gennaro F.Vito and Deberah G.Wilson. The American Juvenile Justice System. California : Sage Publication, 1985.

J. Burnside. The Relational Causes of Crime. Cambridge : Relationships Foundation, 1993.

John J. Wilson. Delinquency Case in Juvenile Courts 1997. OJJDP Fact Sheet (March 2000) : 2.

Malcolm W. Klein. The Juvenile Justice System. California : Sage Publication, 1980.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกวิเคราะห์สรุป
ร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์ คุ่มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความ
ประพฤตินักเรียน พ.ศ. ...

1. ความจำเป็นที่ออกกฎหมาย

1.1 ปัญหาของเด็กเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ ในระดับชาติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 53 และมาตรา 80 ได้กำหนดให้รัฐคุ้มครองต่อเด็ก เยาวชนและบุคคลในครอบครัวจากความรุนแรงและการปฏิบัติอื่นที่ไม่เป็นธรรมและส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงชายและความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวและชุมชน

ในขณะที่ในระดับนานาชาติประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งเป็นพันธะผูกพันให้ประเทศไทยต้องดำเนินการให้เกิดผลตามสิทธิเด็กที่ระบุไว้ในอนุสัญญาในเรื่องสิทธิการมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง สิทธิในการได้รับการพัฒนาและสิทธิในการมีส่วนร่วม

1.2 สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยหนังสือที่ นร 0205/ว214 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2540 แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2540 ที่มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) พิจารณาดำเนินการออกกฎหมายรองรับมาตรา 53 และ 80 ดังกล่าว คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (กยช.) จึงได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2541 เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2541 ให้ สยช. นำร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดำเนินการร่างขึ้นไปดำเนินการพิจารณาปรับปรุงและจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติที่สมบูรณ์เพียงฉบับเดียว เพื่อออกเป็นกฎหมายรองรับกับบทบัญญัติมาตรา 53 และมาตรา 80 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

1.3 การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 เรื่อง เด็กซึ่งประพฤตินอนไม่สมควรแก่วัย ซึ่งได้กำหนดให้รัฐและบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กเข้ามามีส่วนช่วยในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และกำหนดวิธีการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองเด็กที่เหมาะสมแก่เด็กและก่สภาพของสังคม และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน 2515 เรื่องการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ซึ่งกำหนดให้นักเรียนนักศึกษา ควรได้รับการอบรมดูแลอย่างใกล้ชิดจากบิดามารดา

ผู้ปกครองและครู อาจารย์ เพื่อเป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา เป็นศิษย์ที่ดีของครู อยู่ในโอวาท คำสั่งสอน อยู่ในระเบียบประเพณีและกฎหมายบ้านเมือง อย่างไรก็ดี การดำเนินการตามประกาศของคณะปฏิวัติทั้งสองฉบับ นอกจากจะยังไม่สามารถบรรลุประโยชน์สูงสุดแก่เด็กได้เนื่องจากยังขาดกลไกในการดำเนินการที่สำคัญบางประการ ความมุ่งหมายและสาระสำคัญของประกาศของคณะปฏิวัติทั้งสองฉบับนี้ใช้วิธีการลงโทษมากกว่าการแก้ไขฟื้นฟูสาเหตุแห่งการประพฤติตนไม่เหมาะสมของเด็กแล้ว ยังเป็นกฎหมายที่ประกาศใช้ในสถานการณ์เฉพาะกิจแต่ได้ใช้มานาน ชื่อของกฎหมายไม่เหมาะสมแก่ยุคสมัยและสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงใช้พระราชบัญญัติใหม่แทน

1.4 หลักการและแนวคิดที่ขอปรับปรุงประกาศของคณะปฏิวัติทั้งสองฉบับ โดยยกร่างเป็นพระราชบัญญัติฉบับเดียว จะมุ่งที่การใช้วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพ ส่งเคราะห์และหรือการส่งเสริมความประพฤติ โดยความร่วมมือรับผิดชอบของครอบครัวเป็นหลักและเป็นเบื้องต้น หากครอบครัวไม่สามารถรับผิดชอบได้แล้วจึงจะให้การสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กด้วยทางเลือกอื่น ทั้งนี้ในการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้คำนึงถึงหลักประโยชน์สูงสุดของเด็กและการไม่เลือกปฏิบัติต่อเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงว่าเด็กควรได้รับการดูแลจากครอบครัวเป็นเบื้องต้น หากครอบครัวไม่สามารถอบรมเลี้ยงดูเด็กได้แล้ว จึงจะให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนเข้ามาช่วยเหลือ โดยจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญในด้านสังคมสงเคราะห์และการแพทย์เป็นผู้ให้ความเห็นในการที่จะแยกเด็กออกจากครอบครัวแต่ไม่เป็นการตัดสิทธิของบิดามารดาในการที่จะได้แย่งต่อศาล อันเป็นการวางรูปแบบใหม่ในการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

2. เหตุผลที่จำต้องเสนอร่างกฎหมายในระยะเวลา

2.1 เนื่องจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515 และประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน 2515 มีความมุ่งหมายและหลักการที่ยังไม่สอดคล้องอย่างเพียงพอต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในเรื่องการคุ้มครองจากความรุนแรงและการส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวและชุมชนและการเอื้อต่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ ทั้งในเรื่องสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

2.2 ประกาศของคณะปฏิวัติทั้งสองฉบับเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ข้อบัญญัติเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองเด็กยังไม่สามารถให้การคุ้มครองครอบคลุมถึงการละเมิดสิทธิเด็กในหลายเรื่อง รวมถึงการกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในเรื่องเพศ แรงงาน และยาเสพติดหรือสารเสพติด เป็นต้น มาตรการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ใน

สงเคราะห์ คุ่มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก ยังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมและสภาวะของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

2.3 กฎหมายที่อยู่ในรูปของประกาศของคณะปฏิวัติ เป็นกฎหมายเฉพาะกิจ เฉพาะกาลไม่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย สมควรที่จะปรับปรุงให้เหมาะสมกับ สภาพเศรษฐกิจและสังคมของโลก

ดังนั้น เพื่อให้การสงเคราะห์ การปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพ และการ ส่งเสริมความประพฤติเด็กมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาในทางที่ เหมาะสมและเพื่อการที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต จึงจำเป็นต้องมีการเสนอร่าง พระราชบัญญัติสงเคราะห์ คุ่มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก พ.ศ. ให้มีความ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และหลักการสากลของโลก

3. ความเกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่น

3.1 หลักการและแนวคิดของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ตอบสนองต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 53 และมาตรา 80

3.2 เชื้อประโยชน์ต่อกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้การ สงเคราะห์ คุ่มครองและส่งเสริมความประพฤติเด็ก คือ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและ ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็น บุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติการรับ เด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 รวมถึงอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิเด็กของสหประชาชาติด้วย

4. การขอข้อมูลหรือความเห็นจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

4.1 ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ เด็กและเยาวชน พ.ศ. โดยประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมและร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. โดยกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มาแล้วในเบื้องต้น ซึ่งนับว่าข้อมูลในเบื้องต้นนี้ครอบคลุมมากอยู่แล้ว

4.2 ได้มีการตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อยกร่างกฎหมายฉบับนี้ ประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้แทนจากกรมพลศึกษา ผู้แทนกรมประชาสงเคราะห์ ผู้แทนสำนักงาน อัยการสูงสุด ผู้แทนองค์การภาคเอกชน และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน

เยาวชนแห่งชาติและคณะทำงานจากหน่วยงานทุกหน่วยดังกล่าวได้ให้ข้อมูลในฐานะผู้ปฏิบัติงาน
ซึ่งมีประสบการณ์อย่างละเอียด

4.3 ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์ คู่םครองสวัสดิภาพและ
ส่งเสริมความประพฤติเด็ก พ.ศ. ต่อคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (กยช.)
ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี) เป็นประธาน รัฐมนตรีประจำ
สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นรองประธาน กรรมการ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว
และครอบครัวกลาง เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย และ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นคณะผู้บริหารและผู้มีความรู้และประสบการณ์ระดับสูงและที่ประชุม
ได้มีการพิจารณาโดยละเอียดเป็นรายมาตราร่วมกันหลายครั้งจนเห็นชอบในหลักการของร่าง
พระราชบัญญัตินี้

5. ประโยชน์ของการแก้ไขปรับปรุง

5.1 ทำให้แนวคิดที่เหมาะสมและทันสมัยในการปกป้องคุ้มครองและดูแล
สวัสดิภาพสงเคราะห์และส่งเสริมความประพฤติเด็ก ได้นำไปสู่การปฏิบัติจริงด้วยวิธีการต่างๆ
ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งในเรื่องหลักการคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงและการเสริมสร้างความ
เข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ด้วยวิธีการในการปฏิบัติต่อเด็ก ระบบการช่วยเหลือ ระบบการ
ส่งต่อและระบบการให้คำปรึกษา รวมถึงการสงเคราะห์ คู่םครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความ
ประพฤติเด็กที่กำหนดตามร่างพระราชบัญญัตินี้อย่างชัดเจน โดยมุ่งถึงการปฏิบัติที่ให้แก่
ได้รับประโยชน์สูงสุด อันสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ
มาตรฐานสากลของโลก

5.2 เกิดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสงเคราะห์
คู่םครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก ในรูปของคณะกรรมการทั้งในระดับชาติและ
ระดับจังหวัดที่ประกอบด้วย คณะกรรมการจากหน่วยงานต่างๆ และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ
ที่เกี่ยวข้องและผู้มีประสบการณ์สูง มาช่วยกำกับดูแลเรื่องเด็ก กำหนดนโยบายและวางระเบียบ
ในการปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสม

5.3 ทำให้องค์กรทางสังคมตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน องค์กรภาคเอกชน
และประชาชนเข้ามามีบทบาทโดยตรงในการดำเนินการเพื่อให้การสงเคราะห์คู่םครองสวัสดิภาพและ
ส่งเสริมความประพฤติเด็ก

6. สิทธิและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

6.1 สิทธิของเด็ก

- เด็กต้องได้รับการปฏิบัติ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่เลือกปฏิบัติ
- เด็กจะต้องได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน พัฒนาจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือปกครองสวัสดิภาพตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนด
- เด็กมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเป็นอันตรายต่อกายหรือจิต หรือขัดขวางการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กและได้รับการสงเคราะห์และส่งเสริมความประพฤติตามมาตรฐานที่กำหนด
- เด็กที่บิดามารดา ผู้ปกครอง อยู่ในสภาพที่ไม่อาจให้การอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนและพัฒนาได้ หรือกระทำการใดอันน่าจะเป็นอันตรายต่อ สวัสดิภาพเด็ก ต้องได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพในทันที จากรัฐและพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนาของเด็ก
- เด็กมีสิทธิได้รับการดูแลสุขภาพ การศึกษา นันทนาการและการฝึกอาชีพ แนะนำให้คำปรึกษาและฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อสังคม

6.2 สิทธิหน้าที่ของบิดามารดาผู้ปกครอง

- มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์หรือได้รับคำแนะนำจากรัฐและพนักงานของรัฐให้สามารถอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้
- ไม่ถูกแยกเด็กจากครอบครัวโดยไม่มีเหตุอันสมควร โดยมีสิทธิให้ไม่ให้ความยินยอมและในกรณีที่ต้องมีการแยกเด็กจากครอบครัวสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อศาลได้
- มีหน้าที่ต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ตามมาตรฐานและพัฒนาการที่เหมาะสม
- ต้องปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ และต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการขัดขวางต่อความเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก

6.3 สิทธิหน้าที่ของรัฐ

- รัฐมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หรือกฎหมายฉบับอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการให้การสงเคราะห์ ค้ำครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก
- เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

7. มาตรการควบคุมการให้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

7.1 การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการสงเคราะห์ ค้ำครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก มีคณะกรรมการทั้งระดับชาติและระดับจังหวัด ทำหน้าที่กำกับดูแลและตรวจสอบ

7.2 การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ มีระเบียบกำหนดและในกรณีที่มีการแยกเด็กจากครอบครัวต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรืออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องทำรายงานและความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสาขาสังคมสงเคราะห์และการแพทย์

7.3 กำหนดอายุของเด็กในการให้ความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ 18 ปี และอาจสั่งให้ได้รับการสงเคราะห์ได้จนถึงอายุไม่เกิน 24 ปี

7.4 บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาล ในกรณีที่มีการสั่งให้เด็กเข้ารับการสงเคราะห์ โดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ยินยอม หรือไม่เห็นด้วยกับกำหนดระยะเวลาในการสงเคราะห์เด็ก หรือได้รับการปฏิเสธจากผู้มีอำนาจสั่งในกรณียื่นคำร้องขอรับเด็กไปปกครองดูแลเอง

7.5 มีข้อกำหนดในการส่งเด็กไปสถานแรกรับหรือสถานที่พัฒนาและฟื้นฟูของพนักงานเจ้าหน้าที่ กระทำได้มีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 7 วัน แต่ถ้ากรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อเป็นประโยชน์ของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานอัยการสามารถร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งของระยะเวลาได้ไม่เกิน 30 วัน

8. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเงินและงบประมาณของกฎหมายฉบับนี้

8.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ จึงไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ

8.2 ผลกระทบทางด้านการเงินและงบประมาณ โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นเพื่อให้การสงเคราะห์ คุ่มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก ซึ่งกองทุนนี้จะขอรับการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นเงินงบประมาณ ส่วนการดำเนินการด้านอื่น เช่น คณะกรรมการระดับชาติและระดับจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการสงเคราะห์ คุ่มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กแห่งชาติและบุคลากรต่างๆ นั้น ไม่เป็นการเพิ่มเติมงบประมาณแต่อย่างใด แต่ใช้บุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่แล้วเข้าดำเนินการ

9. การเตรียมการออกกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ตามกฎหมายฉบับนี้

9.1 กฎกระทรวงที่จะประกาศใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้

- กฎกระทรวงเกี่ยวกับมาตรฐานขั้นต่ำในการเลี้ยงดูเด็ก
- กฎกระทรวงเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
- กฎกระทรวงเกี่ยวกับการส่งเสริมความประพฤติ และการรักษาวินัยของนักเรียนและนักศึกษา

- กฎกระทรวงเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามและจรรยาบรรณของผู้ปกครองสวัสดิภาพ ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพ นักสังคมสงเคราะห์ นักบำบัด ครู และพนักงานเจ้าหน้าที่

- กฎกระทรวงเกี่ยวกับการจัดตั้ง การยุบเลิก การยื่นคำขอรับอนุญาต และการอนุญาตให้จัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู

- กฎกระทรวงเกี่ยวกับการจัดระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อสังคมแก่นักเรียนและนักศึกษา

- กฎกระทรวงเกี่ยวกับการแต่งกายหรือการประพฤติตนไม่สมควรแก่วัยหรือไม่เหมาะสมแก่สภาพนักเรียนและนักศึกษา

- กฎกระทรวงเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่ร้ายแรงหรือมีแนวโน้มให้ประพฤติชั่ว
- กฎกระทรวงเกี่ยวกับบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

9.2 ระเบียบที่จะประกาศใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้

- ระเบียบเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
- ระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู

- ระเบียบเกี่ยวกับการลงทะเบียนนักเรียนและนักศึกษา
- ระเบียบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินกองทุน

กฎกระทรวงและระเบียบนั้นจะมีการดำเนินการโดยผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
ซึ่งจะมีการดำเนินการเมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้แล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์
คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก พ.ศ.

1. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก พ.ศ. ประกอบด้วย 10 หมวด และ 1 บทเฉพาะกาล รวม 94 มาตรา ประกอบด้วย

- บททั่วไป
- คณะกรรมการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก
- การปฏิบัติต่อเด็ก
- การสงเคราะห์เด็ก
- การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
- สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และ สถานพัฒนาและฟื้นฟู
- ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
- การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา
- กองทุนสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก
- บทกำหนดโทษ
- บทเฉพาะกาล

2. หลักการ คือ การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก

3. เหตุผล คือ การสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันและเป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก นอกจากนี้ยังเป็นการปรับปรุงกฎหมายที่อยู่ในรูปประกาศของคณะปฏิวัติให้เป็นร่างพระราชบัญญัติตามระบอบประชาธิปไตย

4. ชื่อพระราชบัญญัติ “พระราชบัญญัติสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก พ.ศ.” เป็นการกำหนดชื่อพระราชบัญญัติให้มีความครอบคลุมเนื้อหา (มาตรา 1)

5. พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมีโอกาสในการเตรียมความพร้อมทั้งบุคลากร งบประมาณ สถานที่ในการดำเนินงาน (มาตรา 2)

6. ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 และฉบับที่ 294 (มาตรา 3)
7. คำนิยาม เน้นความชัดเจนในการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ คู่ครอง สวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก เพื่อมิให้เกิดข้อถกเถียงในการใช้กฎหมาย (มาตรา 5)
8. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อประโยชน์ในการควบคุมบังคับบัญชาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมถึงการออกกฎกระทรวง ระเบียบต่างๆ เพื่อการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้และการมีผลใช้บังคับของกฎกระทรวง ระเบียบซึ่งรัฐมนตรีประกาศออกใช้ (มาตรา 6)

หมวด 1 บททั่วไป

9. คณะกรรมการมีอำนาจให้ความเห็นชอบแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการเลี้ยงดูเด็ก การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก การส่งเสริมความประพฤติและการรักษาวินัยของนักเรียนนักศึกษา การกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ดำเนินเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน โดยการคำนึงถึงวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบ (มาตรา 7)
10. คณะกรรมการมีอำนาจให้ความเห็นชอบแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนด คุณสมบัติลักษณะต้องห้าม จรรยาบรรณขององค์กรวิชาชีพ เพื่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ (มาตรา 8)
11. อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจจัดตั้งหรืออนุญาตให้เอกชนจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิการ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพและเพื่อให้สถานที่ต่างๆ ที่ตั้งขึ้นมาตรฐานเดียวกัน (มาตรา 9)

หมวด 2 คณะกรรมการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก

12. ให้มีคณะกรรมการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก 2 ระดับ คือ ระดับชาติและระดับจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เอกชน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและผู้มีประสบการณ์การทำงานด้านสวัสดิการเด็ก นอกจากนี้ มีข้อกำหนดสัดส่วนของผู้แทนจากองค์กรภาครัฐ เอกชน และสตรีในคณะกรรมการ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญปัจจุบัน เพื่อให้คณะกรรมการมี

หน้าที่ในการกำกับดูแล เสนอนโยบาย มาตรการในการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก (มาตรา 10 และมาตรา 17)

13. วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีกำหนด 3 ปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระ ก็สามารถแต่งตั้งได้อีกแต่ไม่เกิน 2 วาระ ทั้งนี้ เพื่อให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ในการเสนอนโยบายและมาตรการในการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กได้อย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้มีวาระการดำรงตำแหน่งไม่เกินสองวาระนั้น เพื่อป้องกันการผูกขาดและให้บุคคลอื่นๆ มีโอกาสเสนอแนะนโยบายและมาตรการ (มาตรา 11 และมาตรา 18)

14. กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อมิให้เกิดข้อโต้แย้ง และมีความแน่ชัดถึงการสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา 12 และมาตรา 19)

15. กรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อปฏิบัติหน้าที่ครบวาระแล้ว สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่เข้ารับหน้าที่ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา 13 และมาตรา 18)

16. กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการ และกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ มติของกรรมการ ทั้งนี้บัญญัติไว้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและไม่มีข้อโต้แย้ง (มาตรา 14 และมาตรา 18)

17. กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ให้มีหน้าที่ในการเสนอมติการและนโยบาย ร่างระเบียบ กฎกระทรวง และให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็ก (มาตรา 15)

18. กำหนดให้คณะกรรมการ อนุกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อเป็นการให้การคุ้มครองการปฏิบัติงานของบุคคลเหล่านี้ป้องกันการล่วงละเมิด (มาตรา 16)

19. ให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กแห่งชาติขึ้น เพื่อให้เป็นฝ่ายเลขานุการและรับผิดชอบในการงานของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งจะเป็นหน่วยงานระดับกอง โดยจะเป็นการรวมงานที่มีลักษณะคล้ายกันในระบบราชการสงเคราะห์มารวมไว้ด้วยกัน (มาตรา 21)

หมวด 3 การปฏิบัติต่อเด็ก

20. คำสั่งถึงหลักการปฏิบัติต่อเด็ก โดยไม่เลือกปฏิบัติและหลักการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก เป็นการบัญญัติให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา 22)

21. บิดามารดา ผู้ปกครอง ต้องเลี้ยงดูเด็กไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อกำหนดมาตรฐานให้ผู้มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยต้องไม่ทำลายขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีของท้องถิ่น (มาตรา 23)

22. กำหนดให้ บิดามารดา ผู้ปกครอง จะต้องให้การดูแลเด็กเพื่อมิให้เด็กได้รับอันตรายและต้องไม่กระทำการใด อันเป็นการขัดขวางต่อความเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก เพราะบิดามารดา ผู้ปกครอง มีหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และหากบิดามารดาดูแลเด็กไม่ดี รัฐก็ควรเข้าแทรกแซงช่วยเหลือ (มาตรา 24)

23. กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีหน้าที่ดูแลและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในเขตอำนาจ เพื่อให้ส่วนราชการทุกหน่วยร่วมกันดูแลเด็ก มิใช่ปล่อยให้ภาระหน้าที่การดูแลเด็กเป็นของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ (มาตรา 25)

24. กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติต่อเด็ก เพื่อเป็นการกำหนดกรอบอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเด็กได้รับประโยชน์ รวมทั้งการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และได้กำหนดให้มีองค์กรวิชาชีพตรวจสอบการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการดำเนินการต่อเด็กเป็นไปอย่างถูกต้องและดีที่สุด (มาตรา 26)

25. กำหนดข้อห้ามบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นผลร้ายต่อเด็ก ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองทอดทิ้งเด็ก หรือกระทำการอื่นใดในการที่จะไม่ต้องอุปการะเลี้ยงดูเด็กหรือกระทำการอันเป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตของเด็ก รวมทั้งการไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิต (มาตรา 27)

26. กำหนดข้อห้ามบุคคลทั่วไปปฏิบัติบางอย่างที่เป็นผลร้ายต่อเด็ก เป็นการบัญญัติขึ้นเพื่อให้การคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ และให้การคุ้มครองจากการกระทำทารุณกรรม การกระทำจนเกิดอันตราย รวมทั้งการคุ้มครองในเรื่องการถูกชักนำไปในทางที่ไม่เหมาะสมของเด็ก อันเป็นไปตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (มาตรา 28)

27. ห้ามโฆษณาผ่านสื่อใดที่จะเป็นผลร้ายต่อเด็ก เป็นการบัญญัติเพื่อคุ้มครองชื่อเสียง เกียรติคุณ รวมทั้งสิทธิประโยชน์ของเด็กอันเป็นการสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (มาตรา 29)

28. กำหนดหน้าที่ในการรายงานของผู้เป็นเจ้าหน้าที่ที่พบหรือสงสัยว่าเด็กถูกระทำทารุณ และหน้าที่ของคนทั่วไปที่จะต้องให้การช่วยเหลือ รวมทั้งให้ความคุ้มครองแก่ผู้แจ้ง ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกคนที่พบเห็นเด็กที่อยู่ในสภาพต้องได้รับการสงเคราะห์ มีหน้าที่ช่วยเหลือและแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพหรือเจ้าหน้าที่ที่พบหรือสงสัยว่าเด็กถูกระทำทารุณกรรมหรือเจ็บป่วยจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ต้องรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความคุ้มครองจากการรับผิด (มาตรา 30)

หมวด 4 การสงเคราะห์เด็ก

29. กำหนดประเภทของเด็กที่ต้องได้รับการสงเคราะห์ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาให้การสงเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามประเภทของเด็ก (มาตรา 31)

30. กำหนดวิธีการสงเคราะห์เด็กของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้การสงเคราะห์แก่เด็กไปตามกรอบหลักเกณฑ์และความจำเป็น และให้เมืองคักวิชาชีพเข้ามาเกี่ยวข้องในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน การแยกประเภทเด็กไปยังสถานที่ต่างๆ และต้องดำเนินการให้เด็กมีโอกากลับไปอยู่กับครอบครัวโดยเร็วที่สุดอันสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (มาตรา 32)

31. กำหนดให้สถานที่ที่รับตัวเด็กไว้ต้องทำการประเมินเด็กและครอบครัว เพื่อศึกษาสาเหตุเบื้องต้นของเด็ก เพื่อประโยชน์ในการจัดแยกเด็กว่าควรอยู่ในสถานที่ใด อันเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยเหลือเด็กได้อย่างถูกต้อง (มาตรา 33)

32. ให้สิทธิบิดามารดา ผู้ปกครอง ใช้สิทธิโต้แย้งคำสั่งต่อศาลกรณีที่มีการสงเคราะห์ไว้ เพื่อให้ศาลเป็นองค์กรที่เข้ามาควบคุมการใช้อำนาจของอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา 34)

33. เด็กที่อยู่ในระหว่างรับการสงเคราะห์ อาจมีความจำเป็นที่จะใช้วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพได้ ทั้งนี้เพื่อจำแนกเด็กให้เหมาะสมและไม่เป็นผลร้ายแก่เด็ก

34. กำหนดอำนาจ หน้าที่ของอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการใช้วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อให้การปกป้องเลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่มีพฤติการณ์ที่จะเลี้ยงดูโดยมิชอบอันอาจเกิดผลร้ายแก่เด็ก โดยกำหนดให้มีระบบการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยใช้ระบบการแนะแนวมาใช้ (มาตรา 36)

35. กำหนดหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อเด็กอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะของเด็ก การกระทำทารุณกรรม รวมทั้งสิ่งแวดล้อม ครอบครัวของเด็ก อันเป็นแนวทางการดำเนินงานโดยให้การมองปัญหารอบด้าน (มาตรา 37)

36. กำหนดให้ผู้พบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ สามารถนำเด็กไปขอรับการสงเคราะห์ได้ที่สถานสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชน เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ซึ่งอยู่ในสถานะที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ และถือว่าเป็นการคุ้มครองดูแลเด็ก (มาตรา 38)

หมวด 5 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

37. ประเภทของเด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ทั้งนี้ เพื่อแบ่งแยกประเภทของเด็กที่จำต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพไว้ใช้ชัดเจน (มาตรา 39)

38. กำหนดให้ผู้ที่พบหรือเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กต้องรับแจ้งต่อผู้มีอำนาจดำเนินการทั้งกำหนดให้ผู้แจ้งได้รับความคุ้มครองเพื่อให้คนไทยทุกคนร่วมกันเฝ้าระวังมิให้เกิดการทารุณกรรมต่อเด็ก (มาตรา 40)

39. กำหนดให้เด็กได้รับการคุ้มครองจากการถูกระงับการกระทำทารุณกรรม โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่แยกเด็กออกจากครอบครัวโดยเร็วที่สุด เพื่อจะช่วยเหลือเด็กมิให้ได้รับความบอบช้ำทั้งทางร่างกาย จิตใจ (มาตรา 41)

40. เด็กที่ถูกระงับการกระทำทารุณกรรม จะต้องส่งไปตรวจรักษาร่างกายและจิตใจ และจะต้องมีการประเมินเด็กและครอบครัว ทั้งนี้เพื่อหาวิธีการในการให้การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เหมาะสมแก่สภาพของเด็ก (มาตรา 42)

41. กำหนดมาตรการการพิเศษกรณีที่เด็กถูกระงับการกระทำทารุณกรรมจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือญาติ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำทารุณกรรมซ้ำ หรือแม้จะไม่มี การฟ้องคดี อาญาก็สามารถที่จะขอให้ศาลกำหนดมาตรการได้ ถ้ามีอยู่บนพื้นฐานของหลักการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก (มาตรา 43)

42. เด็กที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่วัย ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางผิดกฎหมายหรือขัดศีลธรรมอันดี หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหายอาจดำเนินการตามมาตรา 26 หรือให้การคุ้มครองสวัสดิภาพได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก (มาตรา 44)

43. กำหนดวิธีดำเนินการต่อเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด รวมทั้งอำนาจและวิธีดำเนินการของพนักงาน เจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อให้มีการหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็กก่อนดำเนินการให้การสงเคราะห์ให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและปัญหาที่เกิดขึ้น (มาตรา 45)

หมวด 6 สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู

44. มีการกำหนดเรื่องการจัดตั้ง อำนาจหน้าที่ ผู้มีอำนาจในการจัดตั้ง วิธีการดำเนินการ ผู้มีอำนาจกำกับดูแล การแต่งตั้งและถอดถอนผู้มีอำนาจดำเนินการของสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และสถานพัฒนาและฟื้นฟู เพื่อให้มีสถานทั้งปวงประมาณ บุคลากร อำนาจหน้าที่ในการให้การคุ้มครองดูแลเด็กให้บรรลุเป้าหมายของการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 47 – มาตรา 66)

หมวด 7 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

45. กำหนดวิธีการแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และกำหนดอำนาจหน้าที่ ตลอดจนข้อห้าม ของผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลที่สมัครใจและมีความเหมาะสม เข้าร่วมกับรัฐและเอกชนในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก โดยจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ปกป้อง ติดตาม สอดคล้องเด็กและรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อมิให้เด็กประพฤติดนไม่สมควร รวมทั้งเป็นการให้การคุ้มครองเด็กมิให้ถูกละเมิดสิทธิจากการถูกเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัว โดยผู้ปกครองสวัสดิภาพ ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพ ซึ่งอาจเกิดความเสียหายแก่เด็ก (มาตรา 67 – มาตรา 69)

หมวด 8 การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

46. กำหนดให้โรงเรียนและสถานศึกษา จัดให้มีระบบงานและกิจกรรมแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรม เพื่อเป็นการส่งเสริมความประพฤติ ความปลอดภัยและความรับผิดชอบ ต่อสังคมของนักเรียนและนักศึกษา (มาตรา 70)

47. การประพฤติดน การแต่งกาย หรือการแต่งเครื่องแบบให้ออกกฏกระทรวง ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อที่นักเรียนและนักศึกษาจะต้องปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ (มาตรา 71)

48. กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการต่อนักเรียนและนักศึกษาที่ฝ่าฝืนในเรื่องระเบียบ วิธีการ การประพฤติดนหรือการแต่งกาย โดยใช้วิธีการทางสังคมสงเคราะห์เข้ามาดูแล รวมทั้งการกำหนดในเรื่องการส่งต่อจากโรงเรียนไปยังสถานแรกรับ หรือสถานสงเคราะห์ เพื่อประเมินเด็กและครอบครัว การให้คำแนะนำบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะช่วยเหลือเด็กและครอบครัวโดยไม่มองว่าเป็นการกระทำความผิดทางอาญา เพื่อให้เด็กมีความประพฤติที่ดีขึ้นหรือแก้ไขพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ (มาตรา 72 – มาตรา 79)

หมวด 9 กองทุนสงเคราะห์ คุ่มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก

49. กำหนดให้มีการจัดตั้งสงเคราะห์ คุ่มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก ที่มาของกองทุนมาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินค่าธรรมเนียม หรือเงินค่าปรับ ตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนเงินบริจาค เงินอุดหนุนอื่น รวมทั้งดอกผลของกองทุนและได้มีการกำหนดวิธีการจัดการกองทุนด้วย ทั้งนี้ การที่กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนก็เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสงเคราะห์คุ่มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก (มาตรา 80 - มาตรา 83)

หมวด 10 บทกำหนดโทษ

50. มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัตินี้แต่โทษจะไม่รุนแรง ทั้งนี้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้จะมุ่งเน้นเรื่องการสงเคราะห์และคุ่มครอง พร้อมทั้งการเยียวยา และฟื้นฟูเด็กและครอบครัวไม่มีลักษณะประสงค์ จะให้มีลักษณะเป็นการลงโทษทางอาญา โดยตรง ประกอบกับการกระทำใดที่รุนแรง กฎหมายอาญาได้บัญญัติโทษไว้เป็นการเฉพาะแล้ว (มาตรา 84 – มาตรา 91)

51. มีบทบัญญัติให้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นผู้พิจารณาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับจังหวัดที่ไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัวหรือแผนคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด ให้ศาลจังหวัดเป็นผู้พิจารณา แต่ต้องนำวิธีการพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมาใช้บังคับ ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเสมอภาคกัน และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อเด็ก (มาตรา 92)

บทเฉพาะกาล

52. มีบทเฉพาะกาลกำหนดให้สถานสงเคราะห์และกฎกระทรวงตามประกาศของคณะปฏิวัติทั้งสองฉบับยังคงใช้บังคับต่อไป เพื่อมิให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน (มาตรา 93 – มาตรา 94)

(ร่าง)

พระราชบัญญัติจัดตั้งเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
การแก้ไขฟื้นฟูและคุ้มครองสวัสดิภาพ เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. *.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว วิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว การแก้ไขฟื้นฟูและการคุ้มครองสวัสดิภาพเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

ลักษณะ 1

บททั่วไป

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"เด็ก" หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์

"เยาวชน" หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์

"เด็กถูกระงับการดูแล" หมายความว่า เด็กและเยาวชนถูกบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนนั้นตามกฎหมายหรือตามสัญญาทอดทิ้งโดยประการใดๆ จนน่าจะทำให้เด็กหรือเยาวชนนั้นได้รับอันตรายแก่ อนามัย ร่างกาย จิตใจ หรือถูกระงับการดูแลโดยประการใดๆ จนเป็นเหตุให้เด็กหรือเยาวชนนั้นได้รับอันตรายแก่ อนามัย ร่างกาย เพศ หรือจิตใจหรือถูกระงับการดูแลโดยประการใดๆ ให้เด็กหรือเยาวชนนั้นกระทำในสิ่งซึ่งขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือขัดต่อกฎหมาย

"ครอบครัว" หมายความว่า ชายหญิงที่อยู่ด้วยกันฉันท์สามีภริยาไม่ว่าจะจดทะเบียนสมรสหรือไม่และจะมีบุตรด้วยกันหรือไม่ และให้หมายรวมถึงผู้สืบสันดาน หรือบรรดาญาติที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

“ความรุนแรงในครอบครัว” หมายความว่า การกระทำด้วยประการใดๆ ระหว่างบุคคลภายในครอบครัวเดียวกันอันเป็นการทารุณหรือการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมจนก่อให้เกิดอันตรายก่อนอนามัย ร่างกาย เพศ จิตใจ หรือเสรีภาพของอีกฝ่ายหนึ่ง

“คู่สมรส” หมายความว่า ชายหญิงที่อยู่ด้วยกัน หรือเคยอยู่ด้วยกันฉันท์สามีภริยาไม่ว่าจะจดทะเบียนสมรสหรือไม่และจะมีบุตรด้วยกันหรือไม่

“คดีธรรมดา” หมายความว่า คดีอื่นๆ นอกจากคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

“คดีเยาวชนและครอบครัว” หมายความว่า คดีที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว

“ศาลเยาวชนและครอบครัว” หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกรุงเทพตะวันออก ศาลเยาวชนและครอบครัวธนบุรี ศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว” หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลอุทธรณ์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว และศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“สถานแรกรับ” หมายความว่า สถานที่ดูแลเด็กและเยาวชนซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดระหว่างสอบสวนหรือระหว่างพิจารณารวมทั้งมีหน้าที่สืบเสาะและประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเพื่อประเมินสภาพปัญญา สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชน ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

“สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ” หมายความว่า สถานบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณหรือเสี่ยงต่อกระทำความผิด หรือเด็กและเยาวชนที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ (Person in need supervision) มีหน้าที่สืบเสาะและประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนถูกกระทำทารุณหรือผู้ที่ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมจากบุคคลในครอบครัว สืบเสาะและประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้เยาว์ในคดีแพ่ง รวมทั้งสืบเสาะและประมวลข้อเท็จจริงภาวะความเป็นอยู่ของครอบครัวและใกล้เคียง ประนีประนอมข้อพิพาทในคดีครอบครัวซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น

“สถานให้คำปรึกษาแนะแนว” หมายความว่า สถานให้คำปรึกษาแนะแนวปัญหาเยาวชนและครอบครัวซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น

“สถานพินิจ” หมายความว่า สถานควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนตามคำพิพากษา หรือคำสั่งศาล เพื่อบำบัดแก้ไขฟื้นฟูพัฒนานิสัย จัดการเรียนการสอน การฝึกวิชาชีพ ติดตามดูแลและสงเคราะห์หลังปล่อย รวมทั้งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำดูแลสอดส่องเด็กหรือเยาวชนที่ศาลพิพากษาหรือสั่งให้คุมประพฤติ ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัวแห่งชาติ

“พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้มีอำนาจหน้าที่สืบเสาะและประมวลข้อเท็จจริงเพื่อประเมินสภาพปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด สอดส่องดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเด็กและเยาวชน ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมความประพฤติที่ศาลกำหนด และอำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

“พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพ” หมายความว่า ผู้มีอำนาจหน้าที่ให้การช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณหรือผู้ที่ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมจากบุคคลในครอบครัว สืบเสาะและประมวลข้อเท็จจริงเพื่อประเมินสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมจากบุคคลในครอบครัว ดูแลสอดส่องให้คำปรึกษาแนะนำและสงเคราะห์เด็กหรือเยาวชนหรือบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้คุ้มครองสวัสดิภาพ รวมทั้งอำนาจหน้าที่สืบเสาะและประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภาวะความเป็นอยู่ของครอบครัวในคดีครอบครัว การกำกับการใช้อำนาจปกครองของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อผู้เยาว์ในคดีแพ่งและอำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

“พนักงานสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า ผู้มีอำนาจหน้าที่สืบเสาะและประมวลข้อเท็จจริงเพื่อประเมินสภาพปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ควบคุมสอดส่องความประพฤติของเด็กและเยาวชน ให้คำปรึกษาแนะนำและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนตลอดจนครอบครัวของเด็กและเยาวชน รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่สืบเสาะและประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภาวะความเป็นอยู่ของครอบครัว ไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทในคดีครอบครัวและอำนาจหน้าที่อื่น ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

“พนักงานบำบัด” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่ดูแล สวัสดิภาพ สวัสดิการและสุขภาพอนามัยเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลรวมทั้งมีหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริง ประเมินสภาพปัญหาและจัดทำแผนการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู จัดทำแผนการศึกษาและฝึกวิชาชีพพิเศษให้เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลแต่ละรายและอำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

“พนักงานจิตวิทยา” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะแนวแก่เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาด้านความประพฤติรวมทั้งปัญหาของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่ศาลสั่งให้รับคำปรึกษา

“ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพ” หมายความว่า ผู้ที่ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนที่จำต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

ฯลฯ

หมวด 7

การพิจารณาคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ

มาตรา 95 เมื่อเด็กและเยาวชนถูกกระทำทารุณโดยบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณตามกฎหมายหรือตามสัญญา เกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวใดหรือศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ให้ศาลนั้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาเว้นแต่มีการโอนคดีตาม มาตรา 46 และให้ถืออายุขณะเด็กและเยาวชนถูกกระทำทารุณ

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานอัยการ พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพ ญาติของเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือองค์กรภาคเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการคุ้มครองสวัสดิภาพยื่นคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณนั้นต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวที่มีเขตอำนาจ

คำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพตามวรรคสองให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร หรือด้วยวาจาก็ได้ กรณีร้องขอด้วยวาจาก่อนศาลจะบันทึกรายละเอียดซึ่งคำร้องขอ ให้ผู้ร้องสถาบันหรือปฏิญาณตนก่อนโดยให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องด้วยวาจาแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว เมื่อได้รับคำร้องขอให้ศาลรีบทำการไต่สวนโดยมิชักช้าการไต่สวนคำร้องขอให้นำบทบัญญัติว่าด้วยวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นต้องคุ้มครองชีวิตและสวัสดิภาพของเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณโดยเร่งด่วนให้แสดงเหตุดังกล่าวเป็นคำร้องมาพร้อมกับคำร้องขอเมื่อศาลรับคำร้องแล้ว ให้รีบไต่สวนฉุกเฉินให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคำขอในเหตุฉุกเฉินแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 96 กรณีร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกกระทำทารุณโดยมีเหตุฉุกเฉิน เมื่อศาลได้ทำการไต่สวนคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพตามวรรคห้า มาตรา 95 แล้ว หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนถูกบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณตามกฎหมายหรือตามสัญญาอันกำลังกระทำทารุณหรือมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า จะกระทำทารุณเด็กหรือเยาวชนนั้นซ้ำอีก ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่ง เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณโดยเหตุฉุกเฉินข้อหนึ่งหรือหลายข้อดังต่อไปนี้

(1) ให้แยกเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณไปไว้ในความดูแลของสถานพยาบาล สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานสงเคราะห์หรือองค์การภาคเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการคุ้มครองสวัสดิภาพ

(2) ให้แยกเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณไปในความปกครองดูแลของครอบครัวทดแทน ญาติ หรือบุคคลที่ยินยอมรับเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณไว้ในความปกครองดูแลและต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่จะนำเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณไปรักษาพยาบาลหรือบำบัดฟื้นฟูตามที่ศาลกำหนด

คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตามวรรคหนึ่งเป็นที่สุดแต่ถ้าศาลยกคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพในเหตุฉุกเฉิน ก็ให้ศาลไต่สวนคำร้องขอตามวรรคสี่ มาตรา 95 ต่อไป คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพในเหตุฉุกเฉินมีผลสามสิบวันนับแต่วันที่มิคำสั่งในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่จะต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณโดยเหตุฉุกเฉินต่อไปอีก ให้ผู้มีอำนาจยื่นคำร้องขอตามวรรคสอง มาตรา 95 ร้องขอขยายระยะเวลาการคุ้มครองสวัสดิภาพโดยเหตุฉุกเฉินต่อไปอีก โดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะเห็นว่าศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้คุ้มครองสวัสดิภาพโดยเหตุฉุกเฉินต่อไปได้อีกครั้งละสิบห้าวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองครั้ง

ในการพิจารณาคำขอตามวรรคสอง บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณตามกฎหมายหรือตามสัญญามีสิทธิแถลงคัดค้านหรือตั้งทนายความแถลงคัดค้านหรือซักถามพยานแทนตนก็ได้

มาตรา 97 ภายใต้งบบังคับ มาตรา 95 วรรคสี่ เมื่อศาลได้ทำการไต่สวนคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนถูกบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณตามกฎหมายหรือตามสัญญาเคยกระทำทารุณหรือมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า จะกระทำทารุณเด็กซ้ำอีก ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณซ้ำหนึ่งหรือหลายข้อดังต่อไปนี้

(1) ถอนอำนาจปกครองของบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองทั้งหมดหรือบางส่วนที่มีต่อเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณเป็นการชั่วคราวแต่ไม่เกินหนึ่งปี

(2) ให้แยกเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณไปไว้ในความดูแลของสถานพยาบาล สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานสงเคราะห์หรือองค์กรภาคเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี

(3) ให้แยกเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณไปอยู่ในความปกครองครอบครัวทดแทน ญาติหรือบุคคลที่ยินยอมรับเด็กที่ถูกกระทำทารุณไว้ในความปกครองดูแลเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี และต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่จะนำเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณไปรักษาพยาบาลหรือบำบัดฟื้นฟูตามที่ศาลกำหนด

(4) ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณ ตามกฎหมายหรือสัญญาที่เป็นผู้กระทำทารุณเด็กไปรักษาพยาบาลอาการป่วยเจ็บทางร่างกาย และจิตใจ หรือบำบัดแก้ไขฟื้นฟูตามระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร

(5) ในกรณีที่ศาลมิได้สั่งแยกเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณตาม (2) หรือ (3) ให้สั่งห้ามมิให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณ ตามกฎหมายหรือตามสัญญาที่มีพฤติการณ์กระทำทารุณเด็กหรือเยาวชน หรือนำเชื่อว่า จะกระทำทารุณเด็กหรือเยาวชนอีกเป็นระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งปี

(6) ตั้งพนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเพื่อกำกับดูแลสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณเป็นระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองปี

(7) ตั้งบุคคลที่ยินยอมเป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเพื่อกำกับดูแลสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณเป็นระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งปี

ในกรณีศาลสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนตาม (3) หรือ (4) วรรคหนึ่ง ให้ศาลตั้งพนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณตามกฎหมายหรือตามสัญญา หรือผู้รับเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณกับบิดามารดา ผู้ปกครองดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณ และเรื่องอื่นๆ ที่ศาลต้องการทราบหรือที่เห็นว่าศาลควรทราบต่อศาลต้องไม่น้อยกว่าสามเดือนต่อครั้งหรือภายในระยะเวลาเร็วกว่านั้นตามที่ศาลสั่งให้เสนอศาล

ในกรณีศาลสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชน ตาม (6) และ(7) ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการพิจารณาคำร้องขอตาม มาตรา 95 วรรคสี่ บิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณตามกฎหมายหรือตามสัญญาที่มีสิทธิแถลงคัดค้านหรือตั้งทนายความแถลงคัดค้านหรือซักถามพยานแทนตนก็ได้

มาตรา 98 เมื่อศาลมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 96 หรือ 97 หากความปรากฏแก่ศาลเองปรากฏจากรายงานของบุคคลตาม มาตรา 97 วรรคสอง หรือวรรคสามหรือปรากฏจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติหรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณหรือปรากฏจากรายงานสถานพยาบาล สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานสงเคราะห์หรือองค์การภาคเอกชนที่ได้รับอนุญาตดำเนินกิจการคุ้มครองสวัสดิภาพว่าข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณเปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควรอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพข้อหนึ่งข้อใดหรือทุกข้อหรือจะกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมตาม มาตรา 96 หรือ 97 ก็ได้

มาตรา 99 เมื่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวได้รับคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกกระทำทารุณ ให้ศาลแจ้งให้สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเพื่อกำหนดให้พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพทำการสืบเสาะข้อเท็จจริงประเมินสภาพปัญหาและสาเหตุที่บิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณตามกฎหมายหรือตามสัญญา กระทำทารุณเด็กหรือเยาวชนตลอดจนแนวทางแก้ไข เพื่อรายงานศาลภายใน 15 วัน

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพตามวรรคหนึ่งให้นำความในบทบัญญัติมาตรา 161 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 100 เด็กประพฤตินไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำคามผิดที่มีถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนาในเขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวใดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวนั้นมีอำนาจพิจารณาเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กนั้นได้ เว้นแต่มีการโอนคดีตาม มาตรา 46 และให้ถืออายุเด็กหรือเยาวชนขณะยื่นคำร้องขอ

ให้บิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่ประพฤตินไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำคามผิด พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานอัยการ เจ้าพนักงานอื่น สถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือองค์การภาคเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการคุ้มครองสวัสดิภาพยื่นคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพ มิฉะนั้นเด็กนั้นอาจจะกระทำผิดหรือถูกใช้ให้กระทำผิด

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว เมื่อได้รับคำร้องขอให้รับทำการไต่สวนโดยมิชักช้า เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาหากศาลเห็นสมควรให้มีอำนาจเรียกพยานบุคคลหรือพยานเอกสารที่เกี่ยวข้องมาไต่สวนเพิ่มเติมก็ได้

ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ประพฤติดนไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ให้แสดงเหตุดังกล่าวมาพร้อมกับคำร้องขอ เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วให้รับไต่สวนฉุกเฉินให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคำขอในเหตุฉุกเฉินแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 101 กรณีร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพโดยมีเหตุฉุกเฉิน เมื่อศาลได้ทำการไต่สวนตามวรรคสี่ มาตรา 100 แล้วหาข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนที่ประพฤติดนไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิดน่าจะก่อเหตุกระทำความผิดหรือถูกใช้ให้กระทำความผิดให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อคุ้มครอง สวัสดิภาพเด็กนั้นโดยเหตุฉุกเฉิน ดังต่อไปนี้

(1) ให้ตั้งพนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพคอยดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำแก่เด็กที่ประพฤติดนไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิด

(2) ให้ตั้งบุคคลที่ศาลเห็นสมควรและสมัครใจที่จะเป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กหรือเยาวชนที่ประพฤติดนไม่สมควรแก่วัย และเสี่ยงต่อการกระทำความผิด

(3) ให้แยกเด็กหรือเยาวชนที่ประพฤติดนไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิดไปไว้ในความปกครองดูแลของสถานพยาบาล สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานสงเคราะห์ หรือองค์กรภาคเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการคุ้มครองสวัสดิภาพ

คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพโดยเหตุฉุกเฉินตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) เป็นที่สุดและให้มีผลสามสิบวัน เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเพิกถอนก่อนครบสามสิบวันหรือมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตามมาตรา 102 วรรคสอง ในกรณีมีเหตุจำเป็นต้องคุ้มครองสวัสดิภาพโดยเหตุฉุกเฉินต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ในกรณีเช่นว่านี้ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้คุ้มครองสวัสดิภาพโดยเหตุฉุกเฉินต่อไปได้อีกครั้งละสิบห้าวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองครั้ง

ในการพิจารณาคำร้องขอตามวรรคสองเด็กหรือเยาวชนที่ถูกขอคุ้มครองสวัสดิภาพ มีสิทธิแถลงคัดค้านหรือตั้งที่ปรึกษากฎหมายแถลงคัดค้านหรือซักถามพยานแทนตนก็ได้

มาตรา 102 เมื่อศาลรับคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ประพฤติไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิด หากเห็นสมควรให้ศาลมีอำนาจสั่งในพนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือพนักงานอื่นใดทำการสืบเสาะและประเมินสภาพปัญหาและสิ่งแวดล้อมที่เป็นมูลเหตุให้เด็กหรือเยาวชนประพฤตินั้นไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิดแล้วรายงานศาลภายในสิบห้าวัน ทั้งนี้เพื่อประกอบการวินิจฉัยคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กหรือเยาวชนที่ประพฤตินั้นไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิดนั้น

เมื่อศาลทำการไต่สวนแล้วข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นประพฤตินั้นไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิดจริง ทั้งมีพฤติการณ์ที่น่าจะกระทำความผิดหรือถูกใช้ให้กระทำความผิด ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กหรือเยาวชนที่ประพฤตินั้นไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังต่อไปนี้

(1) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนนั้นเข้าไปในสถานที่หรือท้องที่ใดอันจะจูงใจให้เด็กประพฤตินั้นไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิด

(2) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนนั้นออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือได้รับอนุญาตจากบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลเด็กอาศัยอยู่ พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือผู้คุ้มครองสวัสดิภาพ

(3) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนนั้นคบหาสมาคมกับบุคคลหรือประเภทบุคคลที่ศาลเห็นไม่สมควร อันจะจูงใจให้เด็กหรือเยาวชนประพฤตินั้นไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิด

(4) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนนั้นกระทำการใดอันอาจจูงใจให้เด็กประพฤตินั้นไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิด

(5) ให้ตั้งบุคคลที่สมควรใจเป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนนั้น เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำแก่เด็กหรือเยาวชนที่ประพฤตินั้นไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิดเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี

(6) ให้เด็กหรือเยาวชนนั้นไปรับคำปรึกษาแนะนำที่สถานพยาบาลสถานให้คำปรึกษาแนะนำตาม มาตรา 20(2) เป็นระยะเวลาตามที่ศาลสมควรไม่เกินหนึ่งปี

(7) ให้เด็กหรือเยาวชนนั้นไปรับการศึกษายังสถานศึกษาหรือไปรับการบำบัดแก้ไขและฟื้นฟูที่สถานพยาบาล สถานสงเคราะห์หรือสถานบำบัดแก้ไขและฟื้นฟู สถานสงเคราะห์และฟื้นฟูตาม มาตรา 20(2) หรือสถานที่อื่นใดที่ศาลเห็นสมควรเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี

(8) มอบตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่โดยกำหนดเงื่อนไขให้นำเด็กหรือเยาวชนนั้นไปรับการบำบัดแก้ไขยังสถานพยาบาลหรือสถานให้คำปรึกษาแนะแนวตามระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรแต่ไม่เกินหนึ่งปี

เมื่อศาลมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือเยาวชนที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่วัย และเสี่ยงต่อการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากศาลเห็นสมควรมีอำนาจตั้งพนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพ เพื่อให้คำปรึกษาแนะแนวแก่บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและทำรายงานสภาพความเป็นอยู่ สุขภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กหรือเยาวชนที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิด กับบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่และเรื่องอื่นๆ ที่ศาลต้องการทราบหรือเห็นว่าศาลควรทราบ ต่อศาลต้องไม่น้อยกว่าสามเดือนต่อครั้งหรือภายในระยะเวลาเร็วกว่านั้นตามที่ศาลสั่งเสนอต่อศาล

มาตรา 103 เมื่อศาลมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 101 และมาตรา 102 หากความปรากฏแก่ศาลเองปรากฏจากรายงานของบุคคลตาม มาตรา 100 วรรคสอง จากผู้คุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 102 (5) จากสถานพยาบาล สถานให้คำปรึกษาแนะแนวตาม มาตรา 102 (6) สถานศึกษา สถานบำบัดแก้ไขและฟื้นฟู มาตรา 102(7) หรือพนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพว่าข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เกี่ยวกับความประพฤติตนไม่สมควรแก่วัยและเสี่ยงต่อการกระทำความผิดได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควรอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพข้อหนึ่งข้อใดหรือทุกข้อหรือจะกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมตาม มาตรา 102 ก็ได้

มาตรา 104 ผู้ใดถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมจากคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส คนป่วยเจ็บหรือคนชราถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมจากบุคคลในครอบครัวซึ่งตนต้องพึ่งผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ย่อมได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ เหตุความรุนแรงหรือการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวใดหรือศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ให้ศาลนั้นมีอำนาจพิจารณาเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเว้นแต่มีการโอนคดีตาม มาตรา 46

ให้คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสซึ่งถูกคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม คนป่วยเจ็บหรือคนชราถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมจากบุคคลในครอบครัวซึ่งตนต้องพึ่งผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ยื่นคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวที่เขตอำนาจ

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสวัสดิภาพแก่ผู้กระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ให้คู่สมรส ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานหรือญาติของผู้ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานอัยการ พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือองค์การภาคเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการคุ้มครองสวัสดิภาพ สตรี ผู้พิการหรือผู้สูงอายุแล้วแต่กรณียื่นคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวที่มีเขตอำนาจได้

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวเมื่อได้รับคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพความวรรคสี่ ให้รีบทำการไต่สวนและมีคำสั่งโดยมิชักช้า การไต่สวนคำร้องขอให้นำบทบัญญัติว่าด้วยวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นต้องคุ้มครองชีวิตและสวัสดิภาพของผู้ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมโดยเร่งด่วนให้แสดงเหตุดังกล่าวเป็นคำร้องหรือด้วยวาจา มาพร้อมกับคำร้องขอ ให้ศาลรีบไต่สวนฉุกเฉิน ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคำขอในเหตุฉุกเฉินแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 105 กรณีร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมโดยมีเหตุฉุกเฉิน เมื่อศาลได้ทำการไต่สวนคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพวรรคห้า มาตรา 104 แล้ว หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสถูกคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสอีกฝ่ายกระทำหรือน่าจะกระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมซ้ำอีกหรือคนป่วยเจ็บหรือคนชราถูกกระทำหรือน่าจะถูกกระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมซ้ำอีกจากบุคคลในครอบครัวซึ่งตนต้องพึ่งผู้้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ที่ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมโดยเหตุฉุกเฉินข้อหนึ่งหรือหลายข้อให้เสร็จในวันไต่สวนต่อไปนี้

(1) ให้คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส คนป่วยเจ็บหรือคนชราที่ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมไปอยู่ในสถานพยาบาล สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีหรือผู้พิการหรือผู้สูงอายุแล้วแต่กรณี หรือองค์การภาคเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีหรือผู้พิการหรือผู้สูงอายุ บ้านพักฉุกเฉินของรัฐหรือเอกชนหรือบุคคลอื่นใดที่ยินยอมให้พักอาศัยชั่วคราวแล้วแต่กรณี

(2) ในกรณีน่าเชื่อว่าผู้กระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งผู้้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใดจะ

กระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส คนป่วยเจ็บหรือคนชราซ้ำอีก ศาลมีอำนาจสั่งห้ามผู้นั้นกระทำการใด หรือไม่กระทำการใดหรือห้ามเข้าไปในที่อยู่อาศัยหรือเคสสถานของคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส คนป่วยเจ็บหรือคนชรา

เมื่อศาลมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพจากวรรคหนึ่งคำสั่งย่อมเป็นที่สุด แต่ถ้าศาลยกคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพโดยเหตุฉุกเฉิน ก็ให้ศาลได้สวนคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพโดยเหตุฉุกเฉิน ก็ให้ศาลได้สวนคำร้องขอตามวรรคห้า มาตรา 104 ต่อไป คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพในเหตุฉุกเฉินมีผลสามสิบวันแต่วันแต่ศาลจะมีคำสั่งเพิกถอนก่อนครบสามสิบวันหรือศาลมีคำสั่งตาม มาตรา 106 ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่จะคุ้มครองสวัสดิภาพโดยเหตุฉุกเฉินต่อไปอีก ให้ผู้มีอำนาจยื่นคำร้องขอตามวรรคสอง และวรรคสาม มาตรา 104 ร้องขอขยายระยะเวลาการคุ้มครองสวัสดิภาพโดยเหตุฉุกเฉินออกไปอีก โดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามคำขอนั้นได้ต่อเมื่อผู้ร้องได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ในกรณีเช่นว่านี้ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้คุ้มครองสวัสดิภาพโดยเหตุฉุกเฉินต่อไปได้อีกครั้งละสิบห้าวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองครั้ง

ในการพิจารณาคำขอตามวรรคสอง คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส หรือบุคคลที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อคนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรือการอื่นใดมีสิทธิแถลงคัดค้านหรือตั้งทนายความแถลงคัดค้านหรือซักถามพยานแทนตนก็ได้

มาตรา 106 เมื่อศาลรับคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 104 วรรคสี่ก่อนได้สวนคำร้อง หากศาลเห็นสมควร อาจสั่งให้พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพทำการสืบเสาะประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ ฐานะ สภาพครอบครัวของผู้ที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมตลอดจนสภาพปัญหาสาเหตุของการกระทำทารุณหรือการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแล้วรายงานให้ศาลทราบภายในสิบห้าวัน การได้สวนคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสที่ถูกคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสอีกฝ่ายกระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม หรือคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพ คนป่วยเจ็บหรือคนชราที่ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมจากบุคคลในครอบครัวซึ่งตนต้องพึ่งผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสถูกคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสอีกฝ่ายกระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมหรือน่าเชื่อว่าจะถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมซ้ำอีก หรือน่าเชื่อว่าคนป่วยเจ็บหรือคนชราจะถูกบุคคลในครอบครัวซึ่งตนต้องพึ่ง

ผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด กระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมซ้ำอีก ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพแก่คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ข้อหนึ่งหรือหลายข้อดังต่อไปนี้

(1) ให้คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส คนป่วยเจ็บหรือคนชราที่ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมไปอยู่ในสถานพยาบาล สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีหรือผู้พิการหรือผู้สูงอายุ หรือบ้านพักฉุกเฉินของรัฐหรือเอกชนหรือบุคคลอื่นใดที่ยินยอมให้พักอาศัยชั่วคราวเป็นระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกว่าหกสิบวัน

(2) ให้ศาลเรียกคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสที่กระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสอีกฝ่าย หรือผู้ที่กระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรืออื่นใดมาว่ากล่าวตักเตือนและทำทัณฑ์บนไว้ว่าจะไม่ก่อเหตุกระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่คู่สมรสหรือบุคคลเคยเป็นคู่สมรส คนป่วยเจ็บหรือคนชราอีก เป็นระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งปี หากฝ่าฝืนให้ชำระเงินต่อศาลครั้งละไม่เกินห้าพันบาท

(3) ห้ามมิให้คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสอีกฝ่ายหรือผู้ที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรือการอื่นใด กระทำการใดหรือละเว้นกระทำการใดอันอาจนำไปสู่การกระทำทารุณหรือการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมอีก เป็นเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกว่าหนึ่งปี

(4) ห้ามมิให้คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสอีกฝ่าย หรือผู้ที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรือการอื่นใด เข้าไปในที่พักอาศัยหรือเคหสถานของคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสหรือคนป่วยเจ็บหรือคนชราเป็นระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกว่าหกเดือน

(5) ให้คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสอีกฝ่าย หรือผู้ที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใดไปรับการบำบัดรักษาอาการป่วยทางกายหรือจิตที่เป็นมูลเหตุให้มีการก่อเหตุกระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมยังสถานพยาบาลหรือสถานบำบัดแก้ไขและฟื้นฟูที่ศาลเห็นสมควรเป็นระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกว่าหกเดือน หรือให้ไปรับคำปรึกษาแนะแนวที่สถานพยาบาลสถานให้คำปรึกษาแนะแนวหรือสถานให้คำปรึกษาแนะแนวตามมาตรา 20 (2)

(6) ให้พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพคอยติดตามดูแลและให้คำปรึกษาแนะแนวแก่ผู้ถูกระงับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม หรือได้รับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม หรือผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งผู้ขึ้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ตลอดจนครอบครัวของบุคคลเหล่านั้นเป็นระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งปี

คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพ ตามวรรคหนึ่งเป็นที่สุด ในกรณีศาลยกคำร้องไม่ตัดสิทธิผู้มีอำนาจยื่นคำร้องขอตามวรรคสองและวรรคสาม มาตรา 107 ที่จะยื่นคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพแม้จะอาศัยมูลเหตุอย่างเดียวกัน

ในกรณีศาลสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพ ตาม (2), (3) หรือ (4) วรรคหนึ่ง หากศาลเห็นสมควรมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใดเป็นระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกว่าหนึ่งปี เพื่อป้องกันมิให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมกระทำความผิดหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรือการอื่นใดซ้ำอีก ให้พนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใดที่ศาลกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมไปรายงานตัวติดตามดูแลสอดส่องความประพฤติของผู้ขึ้นแล้วรายงานให้ศาลทราบไม่น้อยกว่าสามเดือนต่อครั้งหรือภายในระยะเวลาเร็วกว่านั้นตามที่ศาลสั่ง

ในกรณีศาลสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตาม (2) วรรคหนึ่งให้พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพรายงานผลการติดตามดูแลและให้คำปรึกษาแก่ผู้ถูกระงับการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมหรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องให้ศาลทราบไม่น้อยกว่าสามเดือนต่อครั้งหรือภายในระยะเวลาเร็วกว่านั้นตามที่ศาลสั่ง

มาตรา 107 เมื่อศาลมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 105 หรือ มาตรา 106 หากความปรากฏแก่ศาลเองปรากฏจากรายงานของพนักงานคุมประพฤติ หรือพนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพตามวรรคสามหรือวรรคสี่ มาตรา 106 หรือปรากฏจากรายงานของผู้มีอำนาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพวรรคสองหรือวรรคสาม มาตรา 104 ว่าข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควรอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพข้อหนึ่งข้อใดหรือทุกข้อหรือจะกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมตาม มาตรา 105 หรือ 106 ก็ได้

มาตรา 108 เมื่อศาลมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 105 หรือ 106 ผู้ที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อคู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส คนป่วย เจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรือการอื่นใดหรือผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพได้ ให้ศาลทำการไต่สวนก่อนมีคำสั่งให้ศาลฟังความเห็นของผู้มีอำนาจยื่นคำร้องขอตาม มาตรา 104 วรรคสองหรือวรรคสามว่า จะแถลงคัดค้านหรือนำพยานมาสืบคัดค้านก็ได้

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่งเป็นที่สุด

มาตรา 109 เมื่อศาลมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 96 มาตรา 97 มาตรา 101 มาตรา 102 มาตรา 105 และมาตรา 106 ให้มีผลบังคับทันทีกับให้ศาลส่งคำสั่งให้คุ้มครองสวัสดิภาพไปยังบุคคลหรือพนักงานที่เกี่ยวข้องในวันออกคำสั่งหรืออย่างช้าในวันรุ่งขึ้น

คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 97 (5) มาตรา 106 (2) , (3), (4) หรือ (5) หากผู้ใดที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทั้งหมดหรือแต่บางส่วนให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการละเมิดอำนาจศาลแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแล้วแต่กรณี

มาตรา 110 คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 96 (1) และ (2) มาตรา 97 (1), (2) หรือ (3) มาตรา 101 (3) ไม่ทำให้ผู้เป็นบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนตามกฎหมายหรือตามสัญญาพ้นจากความรับผิดชอบในค่าอุปการะเลี้ยงดูเด็กหรือเยาวชนนั้น

คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตาม มาตรา 105 (1) หรือ (2) และมาตรา 106 (1) หรือ (4) ไม่ทำให้คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรสที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมพ้นจากความรับผิดชอบในค่าเลี้ยงดูอีกฝ่ายหนึ่งและผู้ที่ถูกหาว่ากระทำทารุณหรือปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อคนป่วยเจ็บหรือคนชรา หากหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายอันจำเป็นแก่การเลี้ยงชีพของผู้ป่วยเจ็บหรือคนชราที่ต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรือการอื่นใดไม่

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ประมวลกฎหมายอาญาเดิม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>		<p>- เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาที่บังคับใช้ในปัจจุบัน บปบัญญัติในส่วนเกี่ยวกับ การกำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำและชั้นสูงของเด็กในการปรับทิศทางอาญาอาจไม่เหมาะสมต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นภาคีและพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีครอบครัว และเยาวชน พ.ศ.2534 ดังนั้น จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น</p>

ประมวลกฎหมายอาญาเดิม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>มาตรา 41 ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณาพิพากษาว่ามีความผิดที่จะนำมาพิจารณาพิพากษาร่วมกันตามมาตรา 41</p>	<p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 41 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 และใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 41 ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณาพิพากษาร่วมกัน ตามมาตรา 41”</p>	<p>- เนื่องด้วยเหตุที่สมควรให้มีการแก้ไขเกณฑ์อายุขั้นสูงของเด็กในการรับผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 และมาตรา 76 ดังนั้นจึงควรที่จะต้องปรับเกณฑ์อายุของผู้กระทำความผิดที่จะต้องปรับเกณฑ์อายุของผู้กระทำความผิดที่จะนำมาพิจารณาพิพากษาร่วมกันตามมาตรา 41 และพิจารณาเรียกประกันกันทันชั้นบท ตามมาตรา 46 ได้จากที่มีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปี เป็นอายุไม่เกินสิบแปดปี เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางเดียวกันกับการแก้ไขเกณฑ์อายุขั้นสูงของเด็กในการรับผิดทางอาญา ตามมาตรา 75 และมาตรา 76 ด้วย</p>

ประมวลกฎหมายอาญาเดิม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>“มาตรา 46 การกระทำของเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปีให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติมาตรานี้”</p> <p>“มาตรา 73 เด็กอายุยังไม่เกินเจ็ดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ”</p>	<p>มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 46 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมาย พ.ศ. 2499 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน</p> <p>“มาตรา 46 การกระทำของเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติมาตรานี้”</p> <p>มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 73 แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 และให้ใช้ข้อความต่อไปเป็นแทน</p> <p>“ มาตรา 73 เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ”</p>	<p>- เหตุผลเดียวกับ มาตรา 3</p> <p>- ประมวลกฎหมายอาญากำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำของเด็กที่มีความสามารถรับผิดชอบทางอาญาไว้ที่อายุ 7 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่จากสภาพความเป็นจริงปรากฏว่าเด็กที่มีอายุ 7-10 ปี ยังอ่อนด้อยในด้านพัฒนาการทางร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และประสบการณ์ อีกทั้งการควบคุม</p>

ประมวลกฎหมายอาญาเดิม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>“ มาตรา 74 เด็กอายุเกินกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่เกินสิบสี่ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติอันเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มา ตักเตือนด้วยก็ได้</p> <p>(2) ถ้าศาลเห็นว่าบิดามารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งมอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มา ตักเตือนด้วยก็ได้</p> <p>(3) ถ้าศาลเห็นว่าบิดามารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งมอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มา ตักเตือนด้วยก็ได้</p>	<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 74 แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 74 เด็กอายุเกินกว่าสิบปีแต่ยังไม่เกินสิบสี่ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มา ตักเตือนด้วยก็ได้</p> <p>(2) ถ้าศาลเห็นว่าบิดามารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งมอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นไม่ให้ออกเหตุร้ายตามที่จะกำหนดซึ่งไม่เกินสามปี และกำหนดจำนวนเงินตามที่จะเห็นสมควรซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละหนึ่งพันในเมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น</p>	<p>อารมณ์ยังไม่ดี ขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ทั้งไม่สามารถคาดการณ์ผลร้ายของการกระทำของตนได้สมควรกำหนดเกณฑ์อัตราโทษของเด็กที่สามารถรับผิดชอบทางอาญาให้สูงขึ้นเป็น 10 ปี น่าจะเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ทั้งปรากฏว่าสถิติการกระทำผิดของเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 7-10 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนน้อยมาก</p>

<p>ประมวลกฎหมายอาญาเดิม</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย อาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p>	<p>เหตุผล</p>
<p>ตลอดเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสามปี และกำหนดจำนวนเงินตามที่เห็นสมควรซึ่ง บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อ ศาลไม่เกินครั้งละหนึ่งพันในเมื่อเด็กนั้นก่อ เหตุร้ายขึ้น</p> <p>ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจาก บิดามารดาหรือผู้ปกครองและเห็นว่าไม่ควร เรียบบิดามารดา หรือผู้ปกครองมาวางข้อ กำหนดข้างต้น ศาลจะเรียกบุคคลที่เด็กนั้น อาศัยอยู่มาสอบถามจะยอมรับข้อกำหนด ทำนองที่บัญญัติไว้สำหรับบิดามารดา หรือ ผู้ปกครองดังกล่าวมาข้างต้นหรือไม่ก็ได้ ถ้า บุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนด เช่นว่านั้น ก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่ บุคคลนั้นไปโดยวางข้อกำหนดดังกล่าว</p>	<p>ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดามารดาหรือ ผู้ปกครองและเห็นว่าไม่ควรเรียบบิดามารดา หรือผู้ปกครอง มาวางข้อกำหนดข้างต้น ศาลจะเรียกบุคคลที่เด็กนั้นอาศัย อยู่มาสอบถามจะยอมรับข้อกำหนดทำนองที่บัญญัติไว้ สำหรับบิดามารดา หรือผู้ปกครองดังกล่าวมาข้างต้นหรือไม่ ก็ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นนั้น ก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลนั้นไปโดยวางข้อ กำหนดดังกล่าว</p>	

ประมวลกฎหมายอายุเด็ก	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย อาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>(3) ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้น อาศัยอยู่ตาม (2) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติดังนั้น เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56 ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุม ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤดิหรือ พนักงานอื่นใด เพื่อคุ้มครองประพฤติดังนั้น</p> <p>(4) ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือถ้าเด็กอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้น ไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (2) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นอยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อ นอกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (2) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นอยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อ</p> <p>(2) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นอยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อ ดูแลอบรมและสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาล</p>	<p>(3) ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม (2) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติดังนั้น เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56 ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุม ประพฤดิหรือพนักงานอื่นใด เพื่อคุ้มครองประพฤติดังนั้น</p> <p>(4) ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือถ้าเด็กอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้น ไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (2) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นอยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อ ดูแล อบรมและสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอม ในกรณีเช่นนี้ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีอำนาจเช่นผู้ปกครอง เฉพาะเพื่อดูแลอบรมสั่ง รวมตลอดถึงการกำหนดที่อยู่ และการจัดให้เด็กนั้นมีงานทำตามสมควรหรือ</p>	

ประมวลกฎหมายอาญาเดิม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>กำหนดก็ได้ ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอม ในกรณีเช่นว่านี้ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีอำนาจเช่นผู้ปกครอง เฉพาะเพื่อดูแลอบรมสั่ง รวมตลอดถึงการกำหนดที่อยู่ และการจัดให้เด็กนั้นมีงานทำตามสมควร หรือ</p> <p>(5) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ตั้งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็กตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่อย่างใดเกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี</p> <p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความใน มาตรา 75 แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 75 ผู้ใดอายุกว่าสิบสี่ปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาความรู้ผิดชอบ และสิ่งอื่นที่พึงบังอันเกี่ยวกับผู้นั้น ในอันที่จะควรวินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษก็ให้จัดการตาม มาตรา 74 หรือถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิจารณาโทษก็ให้ลด มาตรา ส่วนโทษที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดกึ่งหนึ่ง”</p>	<p>(5) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ตั้งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็กตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่อย่างใดเกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี</p> <p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความใน มาตรา 75 แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 75 ผู้ใดอายุกว่าสิบสี่ปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาความรู้ผิดชอบ และสิ่งอื่นที่พึงบังอันเกี่ยวกับผู้นั้น ในอันที่จะควรวินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษก็ให้จัดการตาม มาตรา 74 หรือถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิจารณาโทษก็ให้ลด มาตรา ส่วนโทษที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดกึ่งหนึ่ง”</p>	<p>- โดยที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 กำหนดว่า บุคคลอายุกว่าสิบสี่ปี แต่ยังไม่เกินสิบเจ็ดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรลงโทษให้ศาลสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน แต่ถ้าศาลเห็นสมควรลงโทษก็ให้ลดมาตราส่วน โทษลงกึ่งหนึ่งสำหรับความผิดนั้น และมาตรา 76 ศาลจะสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนไม่ได้ แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษลงกึ่งหนึ่งในสายหรือกึ่งหนึ่งก็ได้</p> <p>จากบทบัญญัติดังกล่าวถ้าศาลเห็นไม่สมควรจะพิพากษาโดยลดมาตราส่วนโทษลงเลยก็ได้ ดังนั้นจึงอาจมีกรณีพิพากษาลงโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิตเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี บริบูรณ์ได้ อันเป็นการขัดต่ออนุสัญญาว่าด้วย</p>

ประมวลกฎหมายอาญาเดิม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย อาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>ลงโทษผู้ฉ้อโกง ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควร พิพากษาลงโทษก็ให้จัดการตามมาตรา 74 หรือถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิจารณาลงโทษก็ ให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้ สำหรับ ความผิดกึ่งหนึ่ง”</p> <p>“มาตรา 76 ผู้ใดอายุกว่าสิบเจ็ดปีแต่ยังไม่ เกินยี่สิบปี กระทำการอันกฎหมาย บัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นสม ควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้น ลงหนึ่งในสาม หรือ กึ่งหนึ่งก็ได้”</p>	<p>มาตรา 8 ให้ยกเลิกความใน มาตรา 76 แห่งประมวล กฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน</p> <p>“มาตรา 76 ผู้ใดอายุกว่าสิบแปดปีแต่ยังไม่เกินยี่สิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาล เห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับ ความผิดนั้น ลงหนึ่งในสาม หรือกึ่งหนึ่งก็ได้”</p>	<p>สิทธิเด็กซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีที่กำหนดว่า เด็ก คือบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี และข้อ 37 (ก) ที่ว่าจะไม่มีการลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุก ตลอดชีวิตสำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลที่มี อายุต่ำกว่าสิบแปดปี และพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ที่บัญญัติไว้ว่า เยาวชนคือบุคคลที่มีอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ เพื่อให้สอดคล้องและเป็น การหลีกเลี่ยงมิให้เกิดเหตุการณดังกล่าวได้จึง สมควรกำหนดอายุขั้นสูงของเด็กในการรับผิดชอบ ทางอาญา ตามมาตรา 75 เป็นอายุไม่เกินสิบแปด ปี และมาตรา 76 เป็นอายุกว่าสิบแปดปีแต่ไม่เกิน ยี่สิบปี</p>

ประมวลกฎหมายอาญาเดิม	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>“ มาตรา 94 ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปี ไม่ว่าได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อโทษตามความในหมวดนี้”</p>	<p>มาตรา 9 ให้ยกเลิกความใน มาตรา 94 แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน</p> <p>“ มาตรา 94 ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุยังไม่เกินสิบแปดปี ไม่ว่าได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อโทษตามความในหมวดนี้”</p>	<p>- เนื่องด้วยเหตุที่สมควรแก้ไขเกณฑ์อายุชั้นสูงของเด็กในการรับผิดชอบทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 และมาตรา 76 ดังนั้นจึงควรที่จะต้องปรับเกณฑ์อายุของผู้กระทำได้กระทำซึ่งได้กระทำความผิดในช่วงอายุที่ศาลสามารถนำมาเป็นเหตุเพิ่มโทษได้ จากที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปี เป็นมีอายุยังไม่เกินสิบแปดปี เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางเดียวกันกับการแก้ไขเกณฑ์อายุชั้นสูงของเด็กในการรับผิดชอบทางอาญา ตามมาตรา 75 และมาตรา 76 ด้วย</p>

ตารางเปรียบเทียบประมวลกฎหมายอาญาฉบับที่แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.

กฎหมายที่บังคับในปัจจุบัน	ร่างกฎหมายที่เสนอยกเลิก/เพิ่มเติม	ความแตกต่างในสาระสำคัญ	เหตุผลในการแก้ไข
<p>มาตรา 41 วรรคสาม ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำให้ขณะที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณาพิพากษาว่ากระทำกันตามมาตรานี้</p>	<p>มาตรา 41 วรรคสาม ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำให้ขณะที่มีอายุยังไม่เกินสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณาพิพากษาว่ากระทำกันตามมาตรานี้</p>	<p>- ทำให้ความผิดซึ่งเด็กได้กระทำให้ระหว่างอายุสิบเจ็ดปีถึงสิบแปดปี ไม่ถือเป็นความผิดที่จะนำมาเป็นเหตุพิพากษากันกันได้ด้วย</p>	<p>- เนื่องด้วยเหตุที่สมควรให้มีการแก้ไขเกณฑ์อายุชั้นสูงของเด็กในการรับผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 และ 76 ดังนั้น จึงควรต้องปรับเกณฑ์อายุชั้นสูงของผู้กระทำซึ่งได้กระทำความผิดในช่วงอายุที่ศาลสามารถนำมาเป็นเหตุพิจารณาพิพากษากันกันได้</p>
<p>มาตรา 46 วรรคสาม การกระทำของเด็กที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปี มิให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติมาตรานี้</p>	<p>มาตรา 46 วรรคสาม การกระทำของเด็กที่มีอายุยังไม่เกินสิบแปดปี มิให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติมาตรานี้</p>	<p>- ทำให้ความผิดซึ่งเด็กซึ่งได้กระทำให้ระหว่างอายุสิบเจ็ดปีถึงสิบแปดปี ไม่ถือเป็นความผิดที่จะนำมาเป็นเหตุพิจารณาเรียกประกันทัณฑ์บนได้</p>	<p>- เนื่องด้วยเหตุที่สมควรให้มีการแก้ไขเกณฑ์อายุชั้นสูงของเด็กในการรับผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 และ 76 ดังนั้น จึงควรต้องปรับเกณฑ์อายุชั้นสูงของผู้กระทำซึ่งได้กระทำความผิดในช่วงอายุที่ศาลสามารถนำมาพิจารณาเรียกประกันทัณฑ์บนได้</p>

กฎหมายที่บังคับในปัจจุบัน	ร่างกฎหมายที่เสนอยกเลิก/เพิ่มเติม	ความแตกต่างในสาระสำคัญ	เหตุผลในการแก้ไข
<p>มาตรา 73 เด็กอายุไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ</p> <p>มาตรา 74 วรรคหนึ่ง เด็กอายุเกินสิบปีแต่ยังไม่เกินสิบสี่ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะพิจารณการดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มา ตักเตือนด้วยก็ได้</p> <p>(2) ถ้าศาลเห็นว่าบิดามารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กได้ ก็ไม่ต้องรับโทษ</p>	<p>มาตรา 73 เด็กอายุไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ</p> <p>มาตรา 74 วรรคหนึ่ง เด็กอายุเกินสิบปีแต่ยังไม่เกินสิบสี่ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะพิจารณการดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มา ตักเตือนด้วยก็ได้</p> <p>(2) ถ้าศาลเห็นว่าบิดามารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กได้ ศาลจะมีคำสั่งมอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครองจะต้องชำระค่าศาลไม่เกินครึ่งละหนึ่งพันในเมื่อเด็กนั้น</p>	<p>- เป็นการขยายเกณฑ์อายุขั้นต่ำในการรับผิดชอบของเด็ก ให้เด็กที่มีอายุไม่เกินสิบปีไม่ต้องรับผิดชอบด้านอาญา ซึ่งเดิมกำหนดว่าอายุขั้นต่ำในการรับผิดชอบอาญาไว้ที่ 7 ปี</p> <p>- เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับการแก้ไขเกณฑ์อายุขั้นต่ำในการรับผิดชอบอาญาของเด็กจึงสมควรแก้ไขเกณฑ์อายุขั้นต่ำในการพิจารณาเพื่อใช้พิจารณาสำหรับเด็กและเยาวชน</p>	<p>- เนื่องจากเด็กที่มีอายุระหว่างเจ็ดปีบริบูรณ์จนถึงอายุไม่เกินสิบปียังไม่สามารถคาดการณ์ถึงผลร้าย ความผิดชอบชั่วดีที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนได้ดี เพราะเด็กที่มีอายุระหว่างนั้นยังมีพัฒนาการที่ไม่เต็มที่ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม สมอง สติปัญญา ประสบการณ์ รวมทั้งยังไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ จึงยังไม่สมควรต้องได้รับโทษจากการกระทำดังกล่าว และควรที่จะต้องมีการอบรมการที่เข้ามารองรับหลังจากที่เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษแล้วโดยให้เด็กได้รับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก เพื่อให้เด็กมีความประพฤติดีขึ้นและสามารถอยู่ในสังคมต่อไปได้โดยไม่กระทำคามผิดซ้ำอีก</p>

กฎหมายที่บังคับในปัจจุบัน	ร่างกฎหมายที่เสนอยกเลิก/เพิ่มเติม	ความแตกต่างในสาระสำคัญ	เหตุผลในการแก้ไข
<p>ให้แก้บิดามารดา หรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกินครั้งหนึ่งพ้นในเมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น</p> <p>ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่น นอกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และเห็นว่าไม่ควรเรียกบิดามารดา หรือผู้ปกครองและเห็นว่าไม่ควรเรียกบิดามารดา หรือผู้ปกครองมาวาท หรือผู้ปกครองมาวางข้อกำหนดข้างต้น ศาลจะเรียกบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาสอบถามจะยอมรับข้อกำหนดทำนองที่บัญญัติไว้สำหรับบิดามารดา หรือผู้ปกครองดังกล่าวมาข้างต้นหรือไม่ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นว่านั้นก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลนั้นไปโดยวางข้อกำหนดดังกล่าว</p>	<p>ก่อเหตุร้ายขึ้น</p> <p>ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่น นอกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองและเห็นว่าไม่ควรเรียกบิดามารดา หรือผู้ปกครองและเห็นว่าไม่ควรเรียกบิดามารดา หรือผู้ปกครองมาวาท หรือผู้ปกครองมาวางข้อกำหนดข้างต้น ศาลจะเรียกบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาสอบถามจะยอมรับข้อกำหนดทำนองที่บัญญัติไว้สำหรับบิดามารดา หรือผู้ปกครองดังกล่าวมาข้างต้นหรือไม่ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นว่านั้นก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลนั้นไปโดยวางข้อกำหนดดังกล่าว</p>		

กฎหมายที่บังคับในปัจจุบัน	ร่างกฎหมายที่เสนอยกเลิก/เพิ่มเติม	ความแตกต่างในสาระสำคัญ	เหตุผลในการแก้ไข
<p>(3) ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม (2) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองเด็กนั้น เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56 ด้วยก็ได้ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใดเพื่อคุ้มครองความประพฤติเด็กนั้น</p> <p>(4) ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือถ้าเด็กอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับเด็กอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง และบุคคลอื่นนอกบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (2) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นอยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อดูแลอบรมและสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาล</p>	<p>(3) ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม (2) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองเด็กนั้น เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56 ด้วยก็ได้ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใดเพื่อคุ้มครองความประพฤติเด็กนั้น</p> <p>(4) ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือถ้าเด็กอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (2) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นอยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อดูแลอบรมและสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาล</p>		

กฎหมายที่บังคับในปัจจุบัน	ร่างกฎหมายที่เสนอยกเลิก/เพิ่มเติม	ความแตกต่างในสาระสำคัญ	เหตุผลในการแก้ไข
<p>สมควรเพื่อดูแล อบรมและสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้</p> <p>ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอมในกรณีเช่นนี้ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีส่วนอำนาจเช่นผู้ปกครองเฉพาะเพื่อดูแลอบรมและสั่งสอนตลอดถึงการกำหนดที่อยู่ และการจัดให้เด็กนั้นมีงานทำตามสมควร หรือ (5) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียน หรือ สถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ตั้งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่อย่าให้เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี</p> <p>หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ตั้งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่อย่าให้เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี</p>	<p>กำหนดก็ได้ ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอม ในกรณีเช่นนี้ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีส่วนอำนาจเช่นผู้ปกครองเฉพาะเพื่อดูแลอบรมและสั่งสอน รวมตลอดถึงการกำหนดที่อยู่ และการจัดให้เด็กนั้นมีงานทำตามสมควร หรือ (5) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียน หรือ สถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ตั้งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่อย่าให้เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี</p>	<p>- เพิ่มอายุชั้นสูงของบุคคลในการรับผิดชอบอายุเป็นสิบแปดปี</p>	<p>- ด้วยเหตุที่ ประมวลกฎหมายอายุมาตรา 75 กำหนดเกณฑ์อายุชั้นสูงในการรับผิดชอบอายุของเด็กไว้ที่อายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปี ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรลงโทษให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน หรือถ้าศาลเห็นสมควรลงโทษก็ให้ลดมาตราส่วนโทษลงกึ่งหนึ่งสำหรับความผิดนั้นและมาตรา 76 กำหนดให้ศาลมีอำนาจลดมาตราส่วนโทษลงหนึ่ง ในสามหรือกึ่งหนึ่งที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่ผู้กระทำความผิดอายุสิบเจ็ดปี</p>

กฎหมายที่บังคับในปัจจุบัน	ร่างกฎหมายที่เสนอยกเลิก/เพิ่มเติม	ความแตกต่างในสาระสำคัญ	เหตุผลในการแก้ไข
<p>มาตรา 75 ผู้ใดอายุกว่าสิบสี่ปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดให้ศาลพิจารณาทိုင်ความเป็นความผิดและตั้งอั้งทั้งปวงอันเกี่ยวกับผู้นั้น ในอันที่จะควรวินิจฉัยว่าสมควรหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรลงโทษก็ให้จัดการตามมาตรา 74 หรือถ้าศาลเห็นสมควรพิพากษาลงโทษก็ให้ลด</p> <p>มาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงกึ่งหนึ่ง</p>	<p>มาตรา 75 ผู้ใดอายุกว่าสิบสี่ปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดให้ศาลพิจารณาทိုင်ความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่นทั้งปวงอันเกี่ยวกับผู้นั้น ในอันที่จะควรวินิจฉัยว่าสมควรพิจารณาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรลงโทษก็ให้จัดการตามมาตรา 74 หรือถ้าศาลเห็นสมควรพิพากษาลงโทษก็ให้ลด</p> <p>มาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงกึ่งหนึ่ง</p>		<p>กระทำได้ถ้าศาลเห็นสมควร แต่ศาลจะสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนไม่ได้ ซึ่งอาจเกิดกรณีศาลพิพากษาลงโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิตเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ได้ อันเป็นการขัดต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 ของสหประชาชาติที่ประเทศไทยเป็นภาคี ดังนั้นเพื่อให้เป็นการสอดคล้องและเป็นการหลีกเลี่ยงมิให้มีการจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิตผู้กระทำที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีจึงสมควรกำหนดแก้ไขเกณฑ์อายุจากสิบเจ็ดเป็นสิบแปดปี</p>

กฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน	ร่างกฎหมายที่เสนอยกเลิก/เพิ่มเติม	ความแตกต่างในสาระสำคัญ	เหตุผลในการแก้ไข
<p>มาตรา 94 ความผิดอันได้กระทำให้โดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำให้ในขณะที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปี ไม่ว่าจะได้กระทำให้ในครั้งก่อนหรือครั้งหลังไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อ การเพิ่มโทษตามความในหมวดนี้</p>	<p>มาตรา 94 ความผิดอันได้กระทำให้โดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำให้ในขณะที่มีอายุยังไม่เกินสิบแปดปี ไม่ว่าจะได้กระทำให้ในครั้งก่อนหรือครั้งหลังไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อ การเพิ่มโทษตามความในหมวดนี้</p>	<p>- ทำให้ความผิดซึ่งเด็กได้กระทำให้ระหว่างอายุสิบเจ็ดปีถึงสิบแปดปี ไม่ถือเป็นความผิดที่จะนำมาเป็นเหตุพิจารณาเพิ่มโทษได้ด้วย</p>	<p>- เนื่องด้วยเหตุที่สมควรให้มีการแก้ไขเกณฑ์อายุขั้นสูงของเด็กในการรับผิดทอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 และ 76 ดังนั้น</p>

เปรียบเทียบผลเสียและผลเสียของการแก้ไข มาตรา 41 วรรคสาม มาตรา 46 วรรคสาม มาตรา 73 มาตรา 74 มาตรา 75 มาตรา 76 มาตรา 94 และเพิ่มเติม มาตรา 76 ทวิ

แห่งประมวลกฎหมายอาญา ในเรื่องเกณฑ์อายุขั้นต่ำและขั้นสูงของเด็กในการรับผิดทางอาญา

ผลดี	ผลเสีย
<p>การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะทำให้เด็กที่มีอายุกว่าเจ็ดปี แต่ยังไม่เกินสิบปีบริบูรณ์ ผู้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษทางอาญา และทำให้เด็กที่มีอายุกว่าสิบเจ็ดปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ได้รับประโยชน์ กล่าวคือ ศาลมีอำนาจใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนได้ มิให้นำความผิดที่กระทำความ เป็นเหตุพิจารณาในการกักกัน เรียกประกันทัณฑ์บน เพิ่มโทษและไม่ต้องถูก ลงโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังนี้</p> <p>1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 53 วรรคแรก ที่บัญญัติว่า “เด็กเยาวชน และบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับการคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม” ดังนั้น การลงโทษเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบปี และการลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุก ตลอดชีวิตผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ซึ่งมีสิทธิได้รับการคุ้มครองโดยรัฐ จึง เป็นการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ</p>	<p>ประชาชนอาจจะวิตก ว่าปัจจุบันเด็กมักก่อเหตุรุนแรงอยู่เสมอและเด็กบาง กลุ่มอาจจะทำการอันเป็นการผิดกฎหมายด้วยพฤติกรรมที่เกินวัย ซึ่งหากมีการ แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญาตามร่างฯ ฉบับนี้จะทำให้เด็กและเยาวชน ขาดความเกรงกลัวต่อโทษทัณฑ์ทางกฎหมาย และอาจจะทำการอันเป็นความผิด มากยิ่งขึ้น อันมีผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของประชาชนได้ แต่สำหรับเรื่องนี้ขณะนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน เยาวชนแห่งชาติ (กยช.) ได้มีการยกร่าง พระราชบัญญัติสงเคราะห์ คุ่มครอง สวัสดิภาพ และส่งเสริมความปลอดภัยของเด็ก พ.ศ. เสร็จแล้ว ซึ่งได้มีการบัญญัติ มาตราการดำเนินการสำหรับเด็กที่เสียต่อการกระทำคามผิดหรือก่อเหตุรุนแรง ไว้ด้วย ขณะนี้ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว กำลังอยู่ในระหว่าง การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา อันเป็นการรองรับร่างพระราชบัญญัติ การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาฉบับนี้</p>

ผลดี	ผลเสีย
<p>2. ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญาวาด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 ของสหประชาชาติ ซึ่ง "เด็ก" ตามอนุสัญญา หมายถึงผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และข้อ 37 (ก) ได้ห้ามมิให้มีการประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตเด็ก ซึ่งประเทศไทยไม่ได้ตั้งข้อสงวนในเรื่องนี้ไว้</p> <p>3. ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีกติการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 ของสหประชาชาติ ซึ่งในข้อบทที่ 6 วรรค 5 ได้ห้ามพิพากษาประหารชีวิตผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยประเทศไทยไม่ได้ตั้งข้อสงวนในเรื่องนี้ไว้</p> <p>จากพันธกรณีตามอนุญญาวาด้วยสิทธิเด็ก และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ที่ประเทศไทยไม่ได้ตั้งข้อสงวนไว้ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประเทศไทยจึงต้องแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ซึ่งยังให้อำนาจศาลพิพากษาลงโทษเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบปีและลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตเด็กได้ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกันระหว่างรัฐธรรมนูญกับข้อตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี</p> <p>4. ในการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย เมื่อปี พ.ศ. 2536 ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมประชุมด้วย ที่ประชุมได้มี</p>	

ผลดี	ผลเสีย
<p>การประกาศปฏิญญาแห่งเวียนนาและแผนปฏิบัติการ โดยข้อ 21, 47 แห่งปฏิญญา ได้เรียกร้องให้ทุกประเทศนำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กไปใช้บังคับในประเทศของตนอย่างจริงจัง อันหมายความว่ารวมถึงการแก้ไขกฎหมายห้ามประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีด้วย ซึ่งในปัจจุบันได้มี การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2542 กำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาหรือจำเลย และพยานที่เป็นเด็กมากยิ่งขึ้น</p> <p>ในทางปฏิบัติเด็กที่กระทำความผิดที่มีโทษถึงประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตมีน้อยมากและแม้ศาลจะไม่เคยพิพากษาลงโทษประหารชีวิตผู้ที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี แต่ประเทศไทยก็ยังคงมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามโดยบัญญัติบทมาตราเพื่อรองรับให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล</p> <p>5. การแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้มีผลกระทบต่อสังคมน้อยมาก และจะแสดงให้เห็นถึงความจริงจังของประเทศไทยที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีแห่งข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้เข้าเป็นภาคี รวมทั้งเป็นยกระดับมาตรฐานของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สู่ระดับโลก สร้างภาพลักษณ์ที่ดีงามของประเทศไทยให้ปรากฏแก่สายตาชาวโลกมากยิ่งขึ้น</p>	

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาว บัณฑิตา พลวัน เกิดเมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2513 จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ สาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2542 ปัจจุบันทำงานที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตำแหน่งเจ้าหน้าที่สอบสวนเรื่องร้องเรียน

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย